

3^e klankbordgroep Rendementsmonitor warmteleveranciers

Tijdstip: 7 september 2015 van 15:00 – 17:00

Locatie: ACM, Muzenstraat 41, Den Haag

Aanwezigen:

Organisatie	Naam
Menno van der Horst	Nuon
Walter Verdonk	Stadverwarming Purmerend
Roel Kaljee	Energie Nederland
Sophie Welschen	Vereniging Eigen huis
Steeff Verweij	IVBN
Ilse Kaandorp	VGM NL
Albert Koedam	Aedes
Stefan Suurmond	Ennatuurlijk
Robert Haffner, Harry van Til, Gerard Achterberg	Ecorys
Friso Koel , Mahir Sari, Femke Heine, Vincent van Langen	ACM

1. Opening

Ecorys opent de klankbordgroep. Doel van de bijeenkomst is om de resultaten van het onderzoek te delen en van aanwezigen een reactie te krijgen op de interpretatie en context van de resultaten.

2. Resultaten

In het informatieverzoek is onderscheid gemaakt tussen leveranciers met vastgoed en leveranciers zonder vastgoed. Dit onderscheid is ook gemaakt in de presentatie van de resultaten.

Tijdens de presentatie hebben aanwezigen de gelegenheid om vragen te stellen. Naar aanleiding van de presentatie en de vragen is over de volgende onderwerpen verder doorgesproken.

WACC

Ecorys presenteert een indicatieve bandbreedte voor het redelijk rendement (WACC). Daarbij geeft Ecorys aan dat een gedetailleerd 'WACC-onderzoek' geen onderdeel uitmaakte van de opdracht. De activiteiten van de verschillende typen leveranciers zijn divers, daarom zijn er ook verschillen in de kosten van kapitaal. De onderkant van de bandbreedte is gebaseerd op de methode die ACM hanteert voor de netbeheerders van elektriciteit en gasnetwerken voor de reguleringsperiode 2014-2016. Voor de bovenkant is gekeken naar het risicoprofiel van *utilities*, de schatting voor de bèta is afkomstig uit de database van Prof. Damadoran. Deze groep is als uitgangspunt voor de bovenkant van de bandbreedte genomen omdat een deel van de systematische risico's van warmteleveranciers betrekking hebben op risico's die utilities ook hebben, zoals veranderingen in gas- en elektriciteitsprijzen.

Ennatuurlijk geeft aan dat zij zich niet herkennen in de bandbreedte van het redelijk rendement. Stadsverwarming Purmerend geeft aan dat zij zich tegen hogere kosten zouden moeten financieren

als de aandeelhouder niet garant zou staan. Ennatuurlijk stelt dat zij niet kunnen worden vergeleken met grote energiebedrijven zoals utilities. Dit wordt door Nuon Warmte, Eneco en HVC herkend. Door Nuon Warmte wordt gewezen op het PwC-rapport van 2009 waarin ook wordt verwezen naar de small firm premium. Indien de aandeelhouder ofwel een overheid (bijvoorbeeld gemeente) garant staat wordt de bandbreedte als realistisch gezien. Ecorys reageert dat de bandbreedte echt als indicatief beschouwd moet worden omdat Ecorys geen WACC-onderzoek heeft verricht. Verder heeft Ecorys ervoor gekozen om de bandbreedte te baseren op publiek beschikbare gegevens.

Rendementen leveranciers zonder vastgoed

Ecorys presenteert de resultaten. Vanuit de leveranciers komt de vraag of resultaten aan afzonderlijke leveranciers worden teruggekoppeld. Dat zal niet gebeuren, voor leveranciers moet op basis van het informatieverzoek en rapport wel na zijn te gaan op welke wijze rendementen berekend zijn.

In het rapport zal Ecorys vermelden hoeveel leveranciers zijn opgenomen in de rendementsberekening. Het aantal leveranciers in 2014 in de database wijkt af van die in 2013. Het rapport bevat geen 'like-for-like'-analyse omdat er anders een risico is dat gegevens herleidbaar zijn naar een afzonderlijke leverancier.

Rendementen: effect van warmtebron en leeftijd warmtenet/warmtebron

Ecorys vraagt of aanwezig zijn de sterk negatieve rendementen voor WKO's herkennen. Aanwezig zijn merken op dat het rendement lager is dan verwacht. Daarnaast valt ook de grote verandering in het rendement van WKC' in 2014 ten opzichte van 2013 op.

Uit de resultaten blijkt dat de rendementen van de oudste netten/warmtebronnen zoals verwacht het hoogst zijn. Het rendement van netten met een leeftijd van 10 – 20 jaar blijkt het laagst. Aanwezig herkennen de rendementen van de netten met een leeftijd van 10 – 20 jaar niet, opbrengsten zijn in de regel juist lager aan het begin van de levensduur van een project. Ecorys geeft aan dat de resultaten beïnvloed worden door het type warmtebron. Er is voor gekozen om geen dwarsdoorsnede te maken op basis van leeftijd en type warmtebron omdat daardoor resultaten mogelijk zijn terug te leiden naar een specifieke leverancier.

Interpretatie bruto-marge leveranciers

Voor zowel leveranciers met vastgoed als leveranciers zonder vastgoed kan de bruto-marge (omzet-inkoopkosten energie) inzichtelijk worden gemaakt. Deze bruto-marge is bij leveranciers zonder vastgoed voor alle warmtebronnen (met uitzondering van WKO) hoger dan voor leveranciers zonder vastgoed. Ecorys wijst op de tariefstelling als mogelijke verklaring. Een deel van de leveranciers met vastgoed geven aan dat zij de tarieven baseren op de energie-inkoopkosten en een opslag voor administratiekosten. Aedes wijst erop dat hieruit niet de conclusie kan worden getrokken dat corporaties de overige kosten (zoals afschrijvingskosten) op een andere wijze kunnen dekken. De huren zijn immers in de Huurwet gemaximeerd. In 2014 is gelijktijdig met de invoering van de Warmtewet een correctie opgenomen van de maximale huur in de situatie met warmtelevering.

Daarnaast wordt gesuggereerd dat ook kostenverschillen een oorzaak kunnen zijn van de verschillen tussen leveranciers met- en zonder vastgoed. Deze verschillen ontstaan doordat leveranciers met vastgoed andere inkoopkosten hebben dan leveranciers zonder vastgoed.

IVBN geeft aan dat er specifieke redenen kunnen zijn waarom de rendementen van aanbieders van commercieel vastgoed fluctueren, zoals de bezetting van het vastgoed. Een andere belangrijke

factor is het type vastgoed. Bijvoorbeeld winkelcentra en kantoren kennen een ander energieverbruik dan woningen. Ecorys geeft aan dat de resultaten van de categorie 'leveranciers met vastgoed' deels is gebaseerd op gegevens van aanbieders van commercieel vastgoed maar dat de resultaten niet afzonderlijk van de andere aanbieders met vastgoed gepresenteerd zullen worden.

Aedes vraagt welke controle plaats heeft gevonden op de resultaten. Ecorys geeft aan dat de door leveranciers aangeleverde informatie is voorzien van een directieverklaring. Ecorys is nagegaan of de gegevens compleet zijn en heeft tevens een check gedaan op de plausibiliteit. Bij twijfel (bijvoorbeeld als gevolg van uitschieters ten opzichte van andere leveranciers) is om een verduidelijking gevraagd. Ecorys zal aan Aedes doorgeven hoeveel corporaties zijn opgenomen in de deelwaarneming.

Interpretatie/context resultaten

Aanwezigen herkennen de vier door Ecorys gepresenteerde factoren die rendementen kunnen beïnvloeden, waarbij energieprijzen en het aantal klimaatdagen de belangrijkste zijn. Een aanvulling is het effect van de (gewijzigde) NMDA in 2014.

3. Vervolg

Ecorys rondt in september haar rapportage af. Vervolgens zal ACM de Rendementsmonitor aan de minister aanbieden. Met de leden van de klankbordgroep zal geen nieuwe conceptversie van de rapportage worden gedeeld. Stadsverwarming Purmerend geeft aan dat niet naar de mening van leveranciers zou moeten worden verwezen. Ecorys geeft aan dat het een rapport is van Ecorys en Ecorys daarom verantwoordelijk is voor de inhoud en conclusies in de monitor.